

7. helluntain jälkeinen viikko, maanantai

Päivän epistola

(1. Kor. 5: 9 – 6:11)

”Veljet, sanoin kirjeessäni teille, että teidän ei pidä olla tekemisissä siveettömästi elävien kanssa. En tarkoittanut tämän maailman siveettömiä enkä ahneita, riistäjiä tai epäjumalanpalvelijoita, sillä silloinhan teidän pitäisi lähteä kokonaan pois maailmasta. Nyt täsmennän vielä: jos jotakuta sanotaan veljeksi mutta hän on siveetön tai ahne, epäjumalanpalvelija, pilkkaaja, juomari tai riistäjä, älkää olko tekemisissä hänen kanssaan. Älkää edes aterioiko tällaisen kanssa. Ei kai minun asiani ole tuomita ulkopuolisia? Ettehän tekään tuomitse muita kuin omaan piiriinne kuuluvia. Ulkopuoliset tuomitsee Jumala. ”Poistakaa keskuudestanne se, joka on paha” Kun teidän keskuudessanne jollakin on riita-asia toisen kanssa, kuinka hän julkeaa viedä sen pakanoiden ratkaistavaksi? Miksi hän ei jätä sitä pyhien ratkaistavaksi? Ettekö tiedä, että pyhät tulevat kerran olemaan maailman tuomareina? Jos te saatte tuomita maailmaa, ettekö muka kelpaa tuomareiksi vähäpätöisissä asioissa? Ettekö tiedä, että me tulemme tuomitsemaan enkeleitäkin – kuinka emme sitten voisi ratkaista tämän elämän asioita? Mutta kun teillä on riitaa maallisista asioista, te otatte tuomareiksi sellaisia, joille seurakunnassa ei anneta mitään arvoa. Saisitte hävetä! Eikö omassa joukossanne ole yhtäkään viisasta, joka pystyisi ratkaisemaan kahden veljen välisen riidan? Veli siis käy oikeutta veljeään vastaan, ja vielä epäuskoisten edessä! Jo se, että yleensä käräjöitte keskenänne, on teille tappioksi. Miksi ette ennemmin kärsi vääryyttä? Miksi ette ennemmin anna riistää itseltänne? Ei, te itse teette vääryyttä ja riistätte muilta, jopa omilta veljiltänne. Ettekö tiedä, että vääryydentekijät eivät saa omakseen Jumalan valtakuntaa? Älkää eksykö! Jumalan valtakunnan perillisiä eivät ole siveettömyyden harjoittajat eivätkä epäjumalien palvelijat, eivät avionrikkojat, eivät miesten kanssa makaavat miehet, eivät varkaat eivätkä ahneet, eivät juomarit, pilkkaajat eivätkä riistäjät. Tällaisia jotkut teistä olivat ennen, mutta nyt teidät on pesty puhtaiksi ja tehty pyhiksi ja vanhurskaiksi Herran Jeesuksen Kristuksen nimessä ja Jumalamme Hengen voimasta.

Tekstimme alkuosa selventää aikaisempaa väärinymmärrystä. ”Sanoin kirjeessäni teille” viittaa kirjeeseen, joka ei ole säilynyt. Esimerkiksi Kolossalaiskirjeessä Paavali viittaa Laodikeaan lähettämäänsä kirjeeseen, joka myöskään ei ole säilynyt (Kol. 4: 16). Tässä Korinttoon aikaisemmin lähettämässään kirjeessä Paavali oli käsitellyt seurakunnan järjestystä. Korinttilaiset olivat tulkinneet Paavalin antaman ohjeen siveettömien kanssa tehtävästä kanssakäymisestä liian ankarasti, jotta voivat jättää koko ohjeen huomiotta. He olivat ymmärtäneet, että heidän tuli olla

erossa muusta yhteiskunnasta. Paavali tarkoittaa, että seurakunnan ulkopuolisen yhteiskunnan kanssa sai olla tekemisissä. Paavalin päähuomio on siinä, että kristittyjen tulee käyttäytyä paremmin kuin muun yhteisön voidakseen täyttää tehtävänsä.

Tekstissä mainittu ”veli” jää meille tuntemattomaksi, hän ei kuitenkaan käyttäydy oikean kristityn tavoin. ”Poistakaa keskuudestanne se, joka on paha.” viittaa jakeisiin 5: 1 – 5. Teksti kohdistuu meille tuntemattomaksi jäävään Korintin kristittyyn, joka eli yhdessä äitipuolensa kanssa. Tekstimuoto vastaa sitä, mikä on Mooseksen kirjoissa (5. Moos. 17: 7).

Jakeissa 12 ja 13 käytetty sana ”ulkopuolinen” on muinainen seemiläinen (juutalainen) ilmaisu niistä ihmisistä, jotka ovat Jumalan yhteisön ulkopuolella (vrt. Mark. 4: 11, Kol. 4: 5).

Keskinäiset riita-asiat Paavali kehottaa ratkaisemaan seurakunnan sisällä. Näin seurakunta osoittaa muille kykynsä parantaa jäsentensä keskinäiset suhteet. Paavali viittaa tulevaan tuomioon, jossa pyhät (seurakunnan jäsenet) tulevat olemaan tuomareita. Tällaista ajattelua esiintyi tuon ajan juutalaisessa lopun aikaa käsittelevässä kirjallisuudessa. Jos pyhät silloin kykenevät tuomitsemaan (ratkaisemaan asioita), niin heidän pitäisi kyetä siihen jo tässä elämässä. Tähän kohtaan perustuu ajatus kirkon omasta ”tuomioistuimesta” sisäisten asioiden käsittelyyn. Paavali kiinnittää huomiota, että riita-asioissa otetaan tuomareiksi sellaisia, ”joille seurakunnassa ei anneta mitään arvoa”. Tässä yhteydessä se tarkoittaa ei-kristittyjä. Kun pitää valita tällaisia tuomareita, niin se osoittaa, että seurakuntalaiset halveksivat toisiaan enemmän kuin pakanoita.

”Jo se, että yleensä käräjöitte keskenänne, on teille tappioksi.” Lauseen taustalla on ajatus, että kristittyjen keskinäisen suhteen pitäisi olla niin voimakas, että yhteen jäsenen kohdistunut toiminta (hyvä tai paha), vaikuttaa muihinkin jäseniin. Jos siis kristitty syyttää tai toimii toista kristittyä kohtaan, hän samalla toimii omaa itseään kohtaan. Tämä on syynä, miksi Paavali kirjoittaa: ”Miksi ette ennemmin kärsi vääryyttä?” Samasta asiasta oli myös Jeesus puhunut (vrt. Matt. 5: 39 – 42). Todennäköisesti Paavalin tässä käsittelemä asia liittyi johonkin taloudelliseen kiistaan.

Paitsi sitä, mitä on kirjoitettu, kannattaa myös miettiä sitä, mitä ei ole kirjoitettu. Paavali ei kiellä maallisen tuomiovallan oikeutta. Hän korosti, että keskinäiset riita-asiat voisi hoitaa sisäisesti. Jos riita-asiaan liittyi ulkopuolisia, johdonmukaista olisi ajatella, että silloin sen hoitaisivat yhteiskunnan elimet. Kyse on riita-asioista, lain rikkominen ei ole riita-asia, ja se kuuluu maalliselle tuomioistuimelle.

Paavali luettelee niitä, jotka eivät pääse Jumalan valtakuntaan: vääryydenkijät, siveettömyyden harjoittajat, epäjumalien palvojat, avionrikkokat, miesten kanssa makaavat miehet, ahneet, juomarit, pilkkaajat ja riistäjät. ”Miesten kanssa makaavat miehet” on teksti, jonka merkityksestä tutkijat kiistelevät. Näyttäisi siltä (?), että sillä ei varsinaisesti tarkoiteta homoseksuaalisuutta. Jotkut ehdottavat, että sillä tarkoitetaan miespuolisia prostituoituja. Sitten Paavali toteaa, että osa seurakunnan jäsenistä oli aikaisemmin tällaisia. ”Pesty puhtaksi” tarkoittaa kastetta. ”Tehty pyhiksi ja vanhurskaiksi” osoittaa, että heidät on asetettu erilleen Kristuksen kanssa. Tekstin loppuosassa on ”häivähdys” Pyhästä Kolminaisuudesta”, vaikka se ei sitä varsinaisesti julista: ”Herran Jeesuksen Kristuksen nimessä ja Jumalamme Hengen voimasta.”

Mitä tapahtuu, jos ihminen kasteen jälkeen syyllistyy Paavalin luettelemiin tekoihin, jotka estävät pääsyn Jumalan valtakuntaan? Heidä (meitä) varten on olemassa katumuksen sakramentti, jossa Jumala ”antakoon anteeksi” ja ”sovittakoon sinut pyhän Kirkkonsa kanssa ja yhdistäköön sinut siihen Kristuksessa Jeesuksessa ja asettakoon sinut tuomitukseksi tulematta peljättävän istuimensa eteen” (ote rukouksesta katumuksen sakramentin lopussa).

Todettakoon, että Paavali jatkaa tämänpäiväisen tekstimme jälkeen seksuaalisuuteen liittyvien syntien käsittelyä.

Päivän evankeliumi

(Matt. 13: 54 – 58)

”Siihen aikaan Jeesus meni kotikaupunkiinsa. Hän opetti ihmisiä heidän synagogassaan, ja hämmästyksissään he kysyivät: ”Mistä hänellä on tämä viisaus, mistä voima tehdä ihmeitä? Eikö hän ole se rakennusmiehen poika? Eikö hänen äitinsä nimi ole Maria, ja ovathan Jaakob, Jooset, Simon ja Juudas hänen veljiään? Hänen sisarensakin asuvat kaikki täällä missä mekin. Mistä hän on voinut saaa tämän kaiken?” Näin he torjuivat hänet. Jeesus sanoi heille: ” Missään ei profeetta ole niin väheksytty kuin kotikaupungissaan ja omassa kodissaan.” Ja koska he eivät uskoneet häneen, hän ei tehnyt siellä montakaan voimatekoa.”

Teksti jatkaa siitä, mihin viime perjantai päättyi. Tapahtumapaikka on Nasaret. Tapahtuma on käänteentekevä evankeliumeissa (Mark. 6: 1 – 6; Luuk. 4: 16 – 30, Joh. 4: 44). Ihmiset kuulevat ja näkevät, mutta eivät ymmärrä. Jeesusta kohtaan alkaa vähitellen esiintymään avointa vihamielisyyttä kaikkialla, missä Hän toimi.

Viime perjantain viimeinen jae on nyt tekstimme ensimmäisenä jakeena. Matteuksen mukaan ihmiset kysyivät: ”Eikö hän ole se rakennusmiehen poika? Markuksen evankeliumin mukaan: ”Eikö tämä ole se rakennusmies?” (Mark. 6: 3). Markuksen käyttämä sana tarkoitti Jeesuksen aikana käsityöläistä. Se on voinut liittyä rakentamiseen, mutta se on voinut olla myös erilaisten esineiden valmistamista. Talmud ylistää puuseppien Tooran tuntemusta. Pyhien kirjoitusten tunteminen ei ollut vain ”ammattilaisten” asia, vaan niitä tutkivat erilaiset ”tavalliset” ihmiset.

”Veljiään” voi tarkoittaa veljiä, velipuolia, läheisiä sukulaisia, saman kansan jäsentä tai samaan uskonnolliseen ryhmään kuuluvia. Tämä koskee sekä juutalaisia että kreikkalaisia. Kirkon käsityksen mukaan Jeesuksen veljet ja sisaret olivat Joosefin ensimmäisestä avioliitosta.

Tuntiessaan Jeesuksen inhimillisen puolen Jeesuksen kotikaupungin ihmiset torjuvat Jeesuksen. Jeesus sanoi: ”Missään ei profeetta ole niin väheksytty kuin kotikaupungissaan ja omassa kodissaan.” Vaikka kyseessä lienee sananlasku, se kertoo, että Jeesus on profeetta. Vanha testamentti kertoo, että samalla tavoin profeetat Elia ja Elisa oli torjuttu (vrt. Luuk. 4: 25 – 27; 1. Kun. 17: 7 – 16; 2. Kun. 5: 1 - 14).

Markus kertoo, että ”hän ei voinut tehdä siellä yhtään voimatekoa, vain muutamia sairaita hän paransi”. Matteus: ”koska he eivät uskoneet häneen, hän ei tehnyt siellä montakaan voimatekoa.” Markuksen mukaan Jeesusta rajoitti ”tahdosta riippumaton” asia, Matteus kuvaa asian niin, että Jeesus itse ratkaisi voimatekojen tekemisen.